

Verslag Werkatelier 2 Bonnenpolder 27 mei 2019

Op 27 mei heeft het tweede werkatelier over de natuurontwikkeling in de Bonnenpolder plaatsgevonden. De avond bestond uit twee delen. Een plenair deel met toelichting over wat wij hebben gedaan met de opbrengst van het eerste werkatelier (presentatie van de initiatiefnemers en een presentatie van West 8). In het tweede deel zijn we in groepen uit elkaar gegaan om dieper op enkele thema's in te gaan. In dit verslag zal kort ingegaan worden op:

- Voorstel van de ontwerpaanpassingen n.a.v. het eerste werkatelier.
- Resultaten van de gesprekken aan de tafels
- Overzicht van de gestelde vragen en de beantwoording daarvan

Voorstel Ontwerpaanpassingen n.a.v. eerste werkatelier

- Locatie van Natuurbegraven
 - o Het gebied achter de dijk wordt niet opgehoogd. Vanuit landschappelijke oogpunt willen wij zoveel mogelijk voorkomen dat de open gedeeltes van de polder worden opgehoogd. Dit heeft tot gevolg dat in de zone voornamelijk urnen begraven zullen worden.
 - o Om de zichtbaarheid en overlast te beperken wordt er op de kruin van de dijk en het westelijk talud niet natuurbegraven
 - o Om de zichtbaarheid en de overlast te beperken wordt er op en achter de te herstellen dijk langs de rel niet begraven
 - o Ruime piëteitzones langs de natuurbegraafplaats, ook in het bos
- Alternatieve Locatie Slibdepot
 - o Geen onderdeel van ons aaneengesloten natuurgebied
 - o De initiatiefnemers hebben geen grondpositie
 - o Landschappelijk niet goed in te passen door aanbrengen leeflaag en extra ophoging
 - o Ligt in stankcirkel
- Alternatieve locatie Oostzijde Lange bonnen
 - o Doorbreken van het open polderlandschap
 - o Initiatiefnemers hebben geen grondpositie
- Stand van zaken technische onderzoeken
 - o Wat zijn de effecten op de waterkwaliteit?
 - Er zijn geen nadelige effecten te verwachten
 - Noodzakelijke minimale ophoging in het duinbos ca 2 meter
 - Huidig watersysteem blijft gelijk, optimalisaties zijn mogelijk, nog in onderzoek
 - Realiseren van natuur ipv een agrarische functie heeft een positief effect op de waterkwaliteit

- Kan het gebied de te verwachten verkeersstromen aan?
 - aantal verkeersbewegingen als gevolg van de ontwikkeling leidt niet tot verkeerskundige knelpunten op wegvak niveau in de nabije omgeving van het plangebied
- Heeft de ontwikkeling een nadelig effect op de aanwezige Flora en Fauna?
 - in 2018 is door Bureau Waardenburg een inventarisatie gedaan. Er is weinig bijzonders aangetroffen. Wordt verder onderbouwd in Flora en Fauna onderzoek. De ontwikkeling zal met name een positieve invloed hebben.

Werken in Groepen

Wij hebben de groepen gevraagd om zich uit te spreken over:

- De ontsluiting van het gebied
 - De groepen zijn verdeeld over de vormgeving van de ontsluiting aan de westzijde via het Bonnenpad. Deze moet gedetailleerd worden door een expert. Hierbij moet het voorstel verkeersveilig zijn. De aansluiting op de Haakweg moet meegenomen worden in het ontwerp.
- De bomenrij langs de dwarshaak
 - Groep is verdeeld over het laten staan van deze bomenrij.
- Zorgen en aandachtspunten
 - Parkeerplaatsen, hoe wordt voorkomen dat deze worden gebruikt door recreatieve bezoekers?
 - Zorg ervoor dat de Bonnenweg hersteld wordt
 - Fietsroute tussen bos en duin: Door aanleg van het duinbos verdwijnt deze bijzondere route. Dit is een groot gemis.
 - De ruiterspaden ontbreken in het ontwerp. Hier is in het verleden wel over gesproken, is duidelijke wens uit het gebied. Door het aanleggen van ruiterspaden neemt de vervuiling op de fietspaden door paardenvijgen af.
 - Voorkeur voor de aanleg van een noordelijk fietspad bij de Papedijk. (Westland).

Overzicht van de gestelde vragen

Tijdens de avond zijn verschillende vragen gesteld. Deze zijn op de avond beantwoord op basis van de informatie die op dat moment beschikbaar was. In de onderzoeken, die beschikbaar komen bij het ter inzage leggen van het bestemmingsplan, zal de definitieve beantwoording te vinden zijn.

1. Wat hebben de initiatiefnemers gedaan met de vragen die de gemeente Westland heeft gesteld?
 - Dit gaat over een brief van gemeente Westland aan de gemeente Rotterdam. De gemeente Rotterdam zal de brief beantwoorden. De initiatiefnemers geven wel aan dat er op korte termijn gesproken wordt over het plan met de wethouder van Westland. Dit gesprek heeft inmiddels plaatsgevonden .
2. Jullie geven aan dat er achter de dijk niet opgehoogd wordt en dat daar dan voornamelijk ruimte is voor het begraven van urnen. Wat is de regelgeving voor het begraven van urnen? Moeten daar geen maatregelen voor worden genomen?

- Voor het begraven van urnen gelden andere regels dan voor het begraven van lichamen. Er is geen minimale afstand tussen de begraven urn en de grondwaterstand. Ophogen is hiervoor niet nodig.
3. Ik heb gehoord dat het verstrooien van as vervuilend is. Hoe gaat u hier mee om?
 - Dat geldt voor het intensief bovengronds verstrooien van as op een kleine oppervlakte. Daar is specifieke regelgeving voor. Daar is in dit geval geen sprake van. Wij bieden geen ruimte aan bovengrondse asverstrooiing, enkel voor het begraven van urnen of as in een natuurgraf en niet in de mate waarvoor deze regelgeving is bedoeld.
 4. Ik heb gehoord dat het hoogheemraadschap van Delfland (HHvD) een grote verbeteringsopgave heeft in dit gebied. Is het zo dat dit project de cofinancier wordt van de opgaves van het HHvD?
 - Nee, dat is niet het geval. Als er vanuit ons project een mogelijkheid is om de ambities van het hoogheemraadschap tegemoet te komen, dan gaan wij daarover met het HHvD in gesprek.
 5. Hoe wordt het gebied ontsloten?
 - Via de het Bonnenpad aan de westzijde van het gebied. Voorstel is om een fietsstraat te maken over -een deel van- het Bonnenpad, waar de auto te gast is. De uiteindelijke inrichting zal zich baseren op onderzoek door experts.
 6. Waar komt de parkeerplaats? En hoeveel parkeerplekken zijn dat?
 - De parkeerplaats komt in het nieuwe duinbos. Hier worden 80 parkeerplaatsen gerealiseerd
 7. De kruising Bonnenpad en Haakweg is zeer gevaarlijk, zeker ook als hier een toerit komt voor de parkeerplaats. Hoe wordt de verkeersveiligheid gegarandeerd?
 - Wij zullen verkeerskundig bureau opdracht geven om deze aansluiting te ontwerpen.
 - Door de aanleg van de nieuwe ringweg zal de huidige verkeerssituatie op de Haakweg verbeteren: veiliger en rustiger zijn.
 8. Wat is het effect van het nieuwe duinbos op de kwaliteit van het Staelduinse bos?
 - In de huidige berekeningen zal er een licht positief effect zijn op het Staelduinse bos. Inmiddels zijn wij aan het onderzoeken hoe wij het watersysteem voor het Staelduinse bos kunnen herstellen. Daarmee is er een groot effect op de kwaliteit van het Staelduinse bos
 9. Veranderen de waterstromen door de ophoging in het gebied?
 - Nee, die blijven gelijk. Zowel vanuit het noorden als vanuit het zuiden stroomt het water richting de rel.
 10. De Bonnenweg verzakt. Dit komt door uitstroom van zand door het water in de rel. Als er meer water door de rel gaat stromen, wordt dit alleen maar erger. Hoe voorkomt u dat de Bonnenweg in de Rel zakt?
 - De Bonnenweg zal worden hersteld, hierbij zal rekening gehouden worden met de huidige verzakking. Het ontwerp wordt afgestemd met het HHvD zodat ook de doorstroming geborgd is.
 11. Kan er gebruik gemaakt worden van een wisselend Peil? Dat schijnt voor natuur een verbetering te zijn
 - Dat gaan wij onderzoeken. Momenteel is sprake van een zomer en winterpeil.
 12. Langs de Dwarshaak zijn bomen getekend. Door bladval gaat de kwaliteit van het water in de sloot bij de dwarshaak achteruit. Dit is het water dat de kassen normaal gesproken

gebruiken. Dit kan dan niet meer. Kunnen de bomen niet verwijderd worden? Bewoners vinden dat ie eruit moet. Ze schamen zich niet voor de kassen en vinden die niet lelijk. Andere deelnemers juist wel. De bomenrij is vanuit het eerdere participatieproces als zeer wenselijk benoemd voor het vergroten van de groenbeleving als men in de polder staat. Gekozen is voor hoge bomen die enerzijds zorgen voor die groene rand, maar niet het uitzicht van de bewoners op de polder belemmeren. De bomen staan bovendien op voldoende afstand om bladval in de sloot te voorkomen

- Dit leggen we voor in de gesprekken aan de tafels

13. Wanneer krijgen wij inzage in de rapporten?

- De rapporten zijn bijlagen van het bestemmingsplan. Als het bestemmingsplan ter inzage wordt gelegd, zijn de rapporten ook inzichtelijk,

14. Kunt op tekening duidelijk aangeven welke afstanden (piëteitszone) gehanteerd worden? Het lijkt niet conform de eerder gemaakte afspraken

- Dit zullen wij op de tekeningen aangeven. In het bestemmingsplan wordt de piëteitszone ook vastgelegd.

15. Het huidige fietspad over het Bonnenpad heeft een grote kwaliteit (op de rand van bos en polder) wordt deze kwaliteit op een andere manier teruggebracht in het plan

- Er wordt een nieuw pad aangelegd op de nieuwe grens van bos en duin.

16. U tekent een bomenrij in aan de oostzijde van het gebied (in de Lange Bonnen). Daar staan ook zendmasten van defensie, zijn bomen daar wel toegestaan?

- Het is een landschappelijke wens om deze bomenrij te realiseren. Niet alle gronden zijn in bezit van de initiatiefnemers. De bomenrij is ingetekend om de wens inzichtelijk te maken.

17. Wordt de bestaande dijk opgehoogd?

- Nee

18. Kunt u ons zekerheid geven dat de dijk langs de Rel wordt hersteld?

- Ja, dit is een essentieel onderdeel van het plan

19. Wordt de vrijkomende grond vanuit de rel gebruikt voor het herstellen van de dijk langs de rel?

- Als deze grond geschikt is om de dijk te herstellen dan kan hij hiervoor gebruikt worden.

20. U geeft aan dat de natuurbegraafplaats 30 ha groot wordt en dat daarvan 10% daadwerkelijk gebruikt wordt voor het begraven. Dat zou betekenen dat er in totaal maximaal 10.000 plekken komen. Kunt u ons verzekeren dat het gebied voor het natuurbegraven niet groter wordt?

- In het bestemmingsplan is vastgelegd dat 30 ha van de in totaal 128 ha natuur bestemd is wordt de natuurbegraafplaats. Hiervan is inderdaad max 10% te gebruiken voor het begraven. Na goedkeuring van dit bestemmingsplan is dit bindend. Mocht er in de toekomst toch de wens zijn voor uitbreiding van de ruimte voor natuurbegraven dan is daarvoor een nieuwe bestemmingsplanprocedure nodig. Dat ligt echter niet in de wens van de initiatiefnemers.

21. Kunt u ons verzekeren dat er niet meer dan 10.000 begraafplekken (graf en urn) worden gerealiseerd?

- In het bestemmingsplan wordt vastgelegd dat maximaal 10% van de natuurbegraafplaats gebruikt mag worden voor het graven van een natuurgraf.

Uitgaande van de afmetingen van een natuurgraf voor het begraven van een lichaam betekent dit dat er maximaal 10.000 plekjes mogelijk zijn.

22. Kunt u ons verzekeren dat het gebied achter de dijk, later niet alsnog wordt opgehoogd?
 - Dit wordt via het bestemmingsplan vastgelegd.
23. Vanaf de noordzijde van het gebied wordt een piëteitzone gerealiseerd, hoe is het zicht vanaf de zuidzijde dan? Is daar ook een piëteitzone?
 - Overall rondom de natuurbegraafplaats is een ruime piëteitszone. Dus ook aan de zuidzijde van het gebied
24. Is de bosrand asymmetrisch?
 - Ja
25. Hoe zorgt u dat stankoverlast door de begraafplaats wordt voorkomen?
 - Voor de natuurbegraafplaats gelden dezelfde regels als voor iedere andere begraafplaats in Nederland. Die regels zijn er mede om negatieve milieuaspecten van begraven (zoals stankoverlast) te voorkomen. Bij het gesprek in de groep bleek de zorg gebaseerd op een situatie in het verleden naast de begraafplaats in Hoek van Holland. Daar bleek echter de oorzaak niet de begraafplaats te zijn geweest, maar een niet goed afgesloten riool van het naastgelegen oude scoutingterrein.
26. Voor begraafplaatsen geldt dat er een ringsloot moet zijn om watervervuiling door de afbraak van lichamen te voorkomen. Wordt die ook rondom de natuurbegraafplaats aangelegd?
 - De natuurbegraafplaats voldoet aan de wet op de lijkbezorging. Een ringsloot is verplicht als er onvoldoende afstand is tussen de kist en het grondwater. De wijze waarop natuurbegraven nu in het landschap is ingepast zorgt dat waar er plekjes mogelijk zijn er altijd voldoende afstand is met het grondwater. Een aparte ringsloot is dus niet nodig. Vanuit het ontwerp is de borging van de waterkwaliteit al geborgd. Deze wordt bovendien beoordeeld door het HHvD.